

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie jún 2014

I. senát

Nález:

spisová značka	I. ÚS 34/2014
sudca spravodajca	Milan Ealík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	7. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného zo spáchania viacerých trestných činov a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody. Proti predmetnému rozsudku podali odvolanie sťažovateľ a prokurátor, pričom prokurátor namietal, že sťažovateľovi mal byť a nebol uložený trest podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 20.12.2012, v zmysle ktorého ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody (asperačná zásada). Na základe odvolania prokurátora krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a uložil mu trest pri použití asperačnej zásady.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 106/11 z 28. novembra 2012 bol následne vyslovený nesúlad časti asperačnej zásady v § 41 ods. 2 Tr. zák. v prvej vete za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a že trest uložený rozsudkom krajského súdu nebol vykonaný, sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania.</p> <p>Okresný súd návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel, po sťažnosti prokurátora však krajský súd rozhodnutie okresného súdu zmenil a návrh na povolenie obnovy konania zamietol.</p> <p>Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Sťažovateľ uviedol, že v pôvodnom konaní bola pri použití protiústavnej časti § 41 ods. 2 Tr. zák. zvýšená dolná hranica trestnej sadzby, v rámci ktorej bol sťažovateľovi aj uložený trest. Ak by však krajský súd protiústavnú časť dotknutého ustanovenia Tr. zák. nepoužil, mohol by sťažovateľovi uložiť trest aj pod takto určenou dolnou hranicou trestnej sadzby. Rozhodnutie o treste preto bolo v neprospech sťažovateľa a krajský súd svojím zamietavým uznesením znemožnil nápravu tohto rozhodnutia.</p> <p>Krajský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol, že rozhodnutie</p>

	<p>v predmetnej veci bolo v súlade so súdnou praxou, ktorá však v tejto otázke nie je jednotná. Vo vzťahu k samotnej výške trestu krajský súd poukázal na skutočnosť, že trest bol sťažovateľovi uložený v rámci základnej trestnej sadzby za trestný čin a reflektuje závažnosť trestných činov a osobné pomery sťažovateľa.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a vo vzťahu k okolnostiam prípadu zdôrazňuje dve skutočnosti.</p> <p>Základná trestná sadzba pre trestný čin najprísnejšie trestný spáchaný sťažovateľom je v rozpätí od 5 do 10 rokov. Okresný súd uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov, teda trest blížiaci sa k dolnej hranici uvedenej trestnej sadzby.</p> <p>Na základe odvolania prokurátora rozhodol krajský súd o úhrnnom treste s použitím asperačnej zásady uvedenej v § 41 ods. 2 Tr. zák., pričom trestná sadza pri použití neústavnej časti asperačnej zásady bola v rozpätí od 110 mesiacov (9 rokov a 2 mesiace) do 160 mesiacov (13 rokov a 4 mesiace).</p> <p>Sťažovateľovi bol uložený trest blížiaci sa k dolnej hranici trestnej sadzby, čo je potrebné vnímať vo vzájomnom vzťahu so skutočnosťou, že trestná sadzba pre trestný čin je bez použitia neústavnej časti asperačnej zásady k sťažovateľovi (výrazne) zhovievavejšia. Možno teda aspoň teoreticky uvažovať, že v prípade neexistencie protiústavnej časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona by odvolací súd zvážil aj uloženie trestu kratšieho trvania.</p> <p>Je potrebné poukázať aj na ďalšiu skutočnosť, že prokurátor sa proti rozhodnutiu okresného súdu odvolal z dôvodu, že pri výpočte trestu nebola použitá asperačná zásada. Krajský súd následne uložil sťažovateľovi trest s použitím asperačnej zásady v trvaní 9 a pol roka. Ak teda bolo o časti asperačnej zásady rozhodnuté, že nie je v súlade s ústavou (v § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 ústavy) a zároveň v prípade sťažovateľa bola asperačná zásada dôvodom, pre ktorý krajský súd ako súd odvolací uložil sťažovateľovi trest v trvaní 9 a pol roka (v porovnaní s pôvodným trestom v trvaní 6 rokov), je logické, že sťažovateľ má pochybnosti o tom, či jemu uložený trest je primeraný (závažnosti činu alebo pomerom páchatel'a) a že sa domáha povolenia obnovy konania.</p> <p>Inými slovami, ak by krajský súd pri svojom pôvodnom rozhodovaní o treste vychádzal iba z prvej časti prvej vety § 41 ods. 2 Trestného zákona, ukladal by sťažovateľovi trest v rámci trestnej sadzby od 5 rokov do 13 rokov a 4 mesiacov (a nie od 9 rokov a dvoch mesiacov do 13 rokov a 4 mesiacov). Na základe toho je možné usúdiť, že aplikácia protiústavnej časti asperačnej zásady v prípade sťažovateľa vyznela v jeho neprospech a preto existuje pochybnosť, či trest uložený sťažovateľovi nie je zjavne neprimeraný, čo však krajský súd však v napadnutom uznesení nezohľadnil.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli a napadnuté uznesenie zrušil.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 123/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	21. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľovi bol rozsudkom okresného súdu (okrem iného) uložený úhrnný trest odňatia slobody a na základe odvolania prokurátora krajský súd napadnutý rozsudok vo

	<p>výroku o uložení trestu zmenil tak, že sťažovateľovi bol uložený trest vo vyššej výmere. Pri rozhodnutí o uložení trestu odňatia slobody oba sudy postupovali podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 20.12.2012, v zmysle ktorého ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 106/11 z 28. novembra 2012 bol vyslovený nesúlad časti 41 ods. 2 Tr. zák. v prvej vete za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a že trest uložený rozsudkom krajského súdu nebol vykonaný, sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania s poukazom na § 41b zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.</p> <p>Okresný súd návrh na povolenie obnovy konania zamietol a sťažnosť sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bola krajským súdom rovnako zamietnutá. Proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a tiež porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.</p> <p>Vo vzťahu k porušeniu práva na súdnu ochranu sťažovateľ uviedol, že sudy mali obnovu konania povoliť podľa ust. § 41b zák. č. 38/1993 Z.z., keďže trest bol uložený na základe protiústavného ustanovenia a nemali sa vo svojich rozhodnutiach zaoberať primeranosťou uloženého trestu (podľa § 394 ods. 1 Tr. zák.), tak ako to urobil okresný súd, pričom krajský súd si jeho argumentáciu osvojil. Svojim postupom tak sudy prejudikovali rozhodnutie o výške trestu, keďže túto možno skúmať až po povolení obnovy konania.</p> <p>Pokiaľ ide o porušenie práva na zákonného sudcu, sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že vo veci ako člen senátu krajského súdu rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený z rozhodovania pre pomer k veci, keďže bol aj členom senátu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného a bol mu uložený trest odňatia slobody.</p> <p>Krajský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol, že vyslovenie nesúladu ustanovení Tr. zák., na základe ktorých bol uložený trest, nevedie podľa jeho názoru bez ďalšieho k povoleniu obnovy konania, keďže v zmysle § 41b zák. č. 38/1993 Z.z. je potrebné prihliadnuť aj na splnenie podmienok obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por., t.j. skúmať aj primeranosť uloženého trestu. Vo vzťahu k namietanému sudcovi krajský súd uviedol, že podľa § 397 ods. 2 Tr. por. je z rozhodovania o návrhu na povolenie obnovy konania vylúčený len sudca, ktorý v namietanom konaní rozhodoval na prvom stupni a toto ustanovenie sa tak netýkalo sudcu krajského súdu, ktorý rozhodoval vo veci na súde druhého stupňa.</p> <p>Generálny prokurátor vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti obdobne ako krajský súd konštatoval, že pri povolení obnovy konania podľa § 41b zák. č. 38/1993 Z.z. musia byť splnené aj podmienky § 394 ods. 1 Tr. por., pričom rozhodnutie o nesúlade právneho predpisu nie je otázkou skutkovou, ale právnou, ktorou sa súd môže posúdiť priamo v konaní o povolení obnovy konania. Vo vzťahu k namietanému sudcovi považoval generálny prokurátor námietky sťažovateľa za legitímne.</p> <p>Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukázal na skutočnosť, že ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. sa týkajú len nedostatkov skutkovej povahy, nie zmeny právneho stavu a preto rozhodnutie ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov nemôže byť novou skutočnosťou súdu skôr neznámou, ktorá by (ako jedna z viacerých podmienok) povolenie obnovy konania odôvodňovala. Takéto rozhodnutie je dôvodom na obnovu konania „ex lege“ podľa § 41b zák. č. 38/1993 Z.z. a súd má v takom prípade obnovu konania povoliť.</p>
ratio decidendi	<p>Posúdenie splnenia podmienok obnovy konania.</p> <p>Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu, z ktorej okrem iného vyplýva, že v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych</p>

noriam, má byť uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Ústavný súd pri posudzovaní konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté rozhodnutie musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti.

Sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania, ktorý okresný súd uznesením zamietol a krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažovateľom podanú sťažnosť proti rozhodnutiu okresného súdu zamietol.

Krajský súd vo svojom uznesení dôvodil, že *„Treba povedať hneď úvodom, že okresný súd sa vecou zaoberal pomerne podrobne a v súlade so zákonom. Jeho zistenia brali už na zreteľ i Nález Ústavného súdu SR zo dňa 28. 11. 2012 a napriek tomu nezistil dôvod a podmienky na povolenie obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Konštatácie obhajoby a jej právne závery totálne spochybňujú rozhodnutie súdu I. stupňa, napriek tomu, že ten konal v celom rozsahu lege artis. Svoje rozhodnutie pomerne obsiahlo zdôvodnil a svoj záver vysvetlil, jeho odôvodnenie si v celom rozsahu osvojuje i odvolací súd.“*

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu s uznesením okresného súdu považoval ústavný súd za potrebné poukázať aj na vybranú časť tohto rozhodnutia, z ktorej vyplýva, že *„Rozhodovanie o návrhu na povolenie konania je však podmienené materiálnou podmienkou spočívajúcou v povinnosti súdu konajúceho o návrhu na povolenie obnovy konania, vyhodnotiť vplyv nového dôkazu na už ustálený skutkový stav. Napriek tomu je v tomto štádiu rozhodovania potrebné, aby súd vyhodnotil nový dôkaz z hľadiska jeho novosti a spôsobilosti odôvodniť iné rozhodnutie o treste. ...*

Súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že podmienky na povolenie obnovy konania v trestnej veci Okresného súdu Trnava pod sp. zn. 4 T/13/2007 v zmysle § 394 Trestného poriadku neboli splnené, nakoľko aj napriek existencii skutočnosti súdu skôr neznámej nález Ústavného súdu SR zo dňa 28. 1. 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011), pôvodne uložený trest odňatia slobody nie je v zrejmom nepomere k závažnosti činu a tiež nie je v zrejmom nepomere s účelom trestu. Jedná sa o trest odňatia slobody uložený v rozmedzí trestnej sadzby zohľadňujúc ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona a to v zmysle zásad pre uloženie úhrnného trestu.“

Všeobecné súdy v posudzovanom prípade konštatovali nesplnenie podmienok obnovy konania, tak ako to predpokladá § 394 Trestného poriadku, a to z dôvodu, že sťažovateľovi pôvodne uložený trest odňatia slobody nebol v zrejmom nepomere k závažnosti trestného činu, za ktorý bol odsúdený, a taktiež nebol v zrejmom nepomere k účelu trestu. Inými slovami, všeobecné súdy v posudzovanom prípade vychádzajúc z okolností sťažovateľovej trestnej veci prejedlikovali ďalší svoj postup v prípade povolenia obnovy konania v tom smere, že nové rozhodnutie by pre sťažovateľa nebolo priaznivejšie vo výške uloženého trestu, resp. že by sťažovateľovi uložili trest odňatia slobody v obdobnej výmere.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd a krajský súd v pôvodnom konaní o uložení trestu sťažovateľovi rozhodovali podľa podľa § 41 ods. 2 prvá veta za bodkočiarkou Tr. zák. v znení účinnom do 20.12.2012, t.j. podľa návety časti asperačnej zásady týkajúcej sa ukladania úhrnného trestu, ktorého nesúlad s ústavou bol neskôr vyhlásený nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/11 z 28. novembra 2012.

Podľa ústavného súdu však nemožno bez akýchkoľvek pochybností vylúčiť, že v prípade nepostupovania podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. textu za bodkočiarkou by všeobecné súdy uložili iný, pre sťažovateľa priaznivejší trest. Ak by totiž krajský súd ako súd odvolací (obdobne platí aj pre právne závery okresného súdu) pri svojom pôvodnom rozhodovaní o treste vychádzal iba z prvej časti vety § 41 ods. 2 Trestného zákona, ukladal by sťažovateľovi trest v rámci inej trestnej sadzby, ktorej dolná hranica by bola nižšia (v rozmedzí od 7 rokov do 16 rokov, a nie v rozmedzí od 11 rokov a 5 mesiacov do 16 rokov). Keďže krajský súd v napadnutom rozhodnutí uvedené skutočnosti nezohľadnil, porušil sťažovateľove práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd poukazuje aj na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013, ktoré súvisí s aplikáciou nález Ústavného súdu Slovenskej republiky o asperačnej zásade a v zmysle ktorého ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania, ktorý vychádza z ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z., je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení a preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného

	<p>poriadku, ale obnovu konania povolí. Ústavný súd vo svojom zjednocujúcom stanovisku sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014, k predmetnému stanovisku najvyššieho súdu konštatoval, že je v plnom rozsahu aplikovateľné nielen v konaniach pred všeobecnými súdmi, ale aj v konaniach pred ústavným súdom.</p> <p>Posúdenie otázky zákonného sudcu.</p> <p>Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.</p> <p>Podľa § 397 ods. 2 Trestného poriadku o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, rozhoduje iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.</p> <p>Ústavný súd z obsahu súdnych spisov zistil, že sudca krajského súdu bol činný ako člen senátu v pôvodnom konaní, ako aj v konaní o povolení obnovy konania.</p> <p>Najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 2 Ntd 5/2006 z 21. februára 2006 uviedol, že „<i>Úprava v ustanovení § 397 ods. 2 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006, že o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, rozhoduje iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, reflektuje nepochybne na skutočnosť, že sudca, resp. sudcovia (ako členovia senátu), ktorí sa zúčastnili na rozhodnutí v pôvodnom konaní, nedisponujú potrebnou nestrannosťou, pretože v konaní o spomenutom mimoriadnom opravnom prostriedku by sa mali znovu zaoberať meritom vecí, a to aj z hľadiska opätovného posudzovania dôkazov, ktoré slúžili ako podklad ich rozhodnutia v pôvodnom konaní.</i>“</p> <p>Ústavný súd v zhode s uvedenými závermi najvyššieho súdu uzatvára, že dôvodom prijatia zákonnej úpravy § 397 ods. 2 Trestného poriadku bolo prehĺbenie objektivity konania a odstránenie prípadných pochybností v ďalšom konaní. Uvedené dôvody musia primerane platiť nielen pre súd prvého stupňa, ale rovnako pre súd odvolací, a to o to viac, ak práve krajský (odvolací) súd tak v pôvodnom, ako i v tomto konaní (o povolení obnovy konania) bol súdom „vecne“ rozhodujúcim. Reštriktívny a prísne formálny výklad ustanovenia § 397 ods. 2 Trestného poriadku použitý predsedom krajského súdu preto bez ďalšieho nemožno považovať za ústavne konformný.</p> <p>Procesný postup všeobecného súdu, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 ústavy a napokon aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodnutie vydané v takomto konaní nemôže byť ústavne akceptovateľné.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli a napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Právo na finančné zadosťučinenie ústavný súd sťažovateľovi nepriznal,</u> keďže nezistil skutočnosti odôvodňujúce priznanie sťažovateľom požadovaného finančného zadosťučinenia, pričom sám sťažovateľ ani nešpecifikoval, z akého dôvodu požaduje priznanie finančného zadosťučinenia. Za primerané okolnostiam posudzovanej veci považoval ústavný súd zrušenie napadnutého rozhodnutie krajského súdu, čím sa zjedná náprava, požadovaná sťažovateľom.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: IV. ÚS 77/02, PL. ÚS 15/98, I. ÚS 57/07, I. ÚS 239/04, PLz. ÚS 2/2014 ESĽP: rozsudok ESĽP vo veci Buscarini v. San Marino zo 4. mája 2000</p>

Nálezy – prietahy v konaní:

spisová značka	I. ÚS 30/2014
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	nález – v časti vyhovené

spôsob vybavenia	– v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	7. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o náhradu ušlého zisku a nemajetkovej ujmy, ktoré sa začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že predmetná vec za štandardných okolností nevykazuje zvýšenú náročnosť. 2. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd zistil dve okolnosti, ktoré boli zohľadnené v jeho neprospech pri posudzovaní doterajšej dĺžky konania. Išlo o (i) podanie žaloby čiastočne totožnej s inou skoršou žalobou sťažovateľa, čo bolo príčinou dvojinštancného rozhodovania o zastavení konania v časti o náhradu ušlého zisku, ako aj (ii) o ospravedlnené opustenie pojednávania z rodinných dôvodov, kde sťažovateľ zároveň požiadal o jeho odročenie. Rodinné dôvody môžu byť relevantnými dôvodmi na ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, nemožno však pri rozhodovaní o sťažnosti takéhoto účastníka na prieťahy v konaní neprihliadnuť na tieto okolnosti, pokiaľ mali dopad na celkovú dĺžku konania. 3. V postupe okresného súdu v predmetnej veci zistil ústavný súd viaceré obdobia nečinnosti spolu po dobu takmer 3 rokov, počas ktorých postup okresného súdu nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru. <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi nepriznal právo na ním požadované finančné zadost'učinenie,</u> keďže sťažovateľ svojim konaním prispel k doterajšej celkovej dĺžke konania a zároveň preto, že ústavnému súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že sťažovateľ obdobne využíva svoje procesné práva vo viacerých konaniach pred všeobecnými súdmi a následne podáva ústavnému súdu sťažnosti na zbytočné prieťahy v týchto konaniach (zatiaľ viac ako 60 sťažností), čo vyvoláva otázku, či jeho postup nenesie znaky účelovosti. Konštatovanie porušenia označených práv je tak dostatočným zadost'učinením pre sťažovateľa.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 36/2014
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –vyhovené
dátum rozhodnutia	7. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v období po právoplatnosti skoršieho nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 93/09.

ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o zložitosť vecí, ústavný súd konštatuje, že predmetná vec je občianskoprávnou vecou, ktorá za štandardných okolností nevykazuje zvýšenú právnu náročnosť. V danom prípade bola daná skutková náročnosť vecí a to potrebou vykonania rozsiahlejšieho dokazovania týkajúceho sa okruhu vecí patriacich do BSM a určenia ich hodnoty. Ústavný súd však pripomína, že žiadna skutková zložitosť vecí nemôže ospravedlniť, že po viac ako jedenástich rokoch od podania návrhu nebolo vo veci meritórne rozhodnuté.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd nezistil podstatné okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jeho neprospech pri posudzovaní dĺžky konania.</p> <p>3. V postupe okresného súdu v predmetnej veci zistil v posudzovanom období ústavný súd zistil nečinnosť, resp. neefektívnu činnosť okresného súdu po doručení znaleckého posudku v septembri 2012, keď súd márne (opakovane) vyzýval odporkyňu na vyjadrenie k znaleckému posudku, pričom mu nič nebránilo v nariadení pojednávania a ďalšom plynulom postupe v konaní. Uvedené platí o to viac, že už v tom čase išlo dávno o reštančnú vec, kde boli aj ústavným súdom konštatované zbytočné prietahy a zároveň bolo okresnému súdu prikázané ďalej konať bez zbytočných prietahov. Táto nečinnosť spojená aj so zmenou zákonného sudcu trvala až do februára 2014, keď sa uskutočnili dve pojednávania, a na druhom z nich 26. februára 2014 bol vo veci vyhlásený zatiaľ neprávoplatný rozsudok.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
požité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 110/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	4. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sa začalo v roku 1997.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania sa po právnej stránke nejaví ako zložitý, a teda neodôvodňuje dĺžku posudzovaného konania. Pokiaľ ide o skutkovú stránku posudzovaného konania, je možné pripustiť istú zložitost' vyplývajúcu z potreby nariadenia znaleckého dokazovania a k celkovej dĺžke konania nutne prispel aj počet odporcov (40 odporcov označených v návrhu na začatie konania), následné úmrtia odporcov a potreba zistenia ich právnych nástupcov v konaní.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľov ako účastníkov konania ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovatelia prispeli ku vzniku prietahov.</p> <p>3. Ústavný súd ďalej konštatoval, že samotný postup okresného súdu bol neefektívny, keďže v priebehu konania boli zrušené dva jeho rozsudky z dôvodu nesprávne zisteného</p>

	<p>okruhu účastníkov konania, resp. v druhom prípade pre chybný procesný postup a nedostatky vo vykonávaní dokazovania. Okresný súd okrem toho od 11. septembra 2012 nevykonával žiadne úkony smerujúce k prerokovaniu a rozhodnutiu veci. Napadnuté konanie tak trvá už 16 rokov a doposiaľ nebolo právoplatne skončené.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo a prikázal okresnému súdu aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov právo na finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 158/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určení náhrady za užívanie a znehodnotenie nehnuteľnosti, ktoré sa začalo v roku 2007.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne skutočnosti svedčiacie o tom, že by celková dĺžka tohto konania bola výrazne ovplyvnená právnou alebo skutkovou zložitost'ou tejto veci. Okresný súd síce rozhodoval o viacerých procesných návrhoch účastníkov konania, ide však bežnú súčasť rozhodovacej praxe a toto rozhodovanie by nemalo byť dôvodom zbytočného predlžovania konania.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd zistil, že správanie sťažovateľov výraznou mierou prispelo k spomaleniu postupu okresného súdu v predmetnom konaní. Konanie v predmetnej veci bolo totiž zastavené prvýkrát pre nezaplatenie súdneho poplatku zo strany sťažovateľov a druhýkrát bolo podanie sťažovateľov odmietnuté z dôvodu nedoplnenia náležitostí nimi podaného návrhu. Sťažovatelia okresnému súdu tiež neposkytli dostatočnú súčinnosť pokiaľ ide o doručovanie súdnych zásielok sťažovateľovi v 2. rade a riadne sa nedostavovali na pojednávania v predmetnej veci. V priebehu konania ďalej sťažovatelia viackrát navrhli zmenu petitu žaloby, pričom čas potrebný na vykonanie úkonov súvisiacich s týmito procesnými návrhmi predlžil konanie, čo nemožno započítavať na ťarchu okresného súdu.</p> <p>3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v posudzovanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci. Ústavný súd zistil, že konanie bolo poznačené dlhým obdobím nečinnosti okresného súdu trvajúcim od 9. júna 2010 až do 20. júna 2011 a tiež jeho neefektívnou činnosťou, keď napr. o vstupe odporcu v 2. rade do konania súd rozhodol až po podaní druhého návrhu na jeho vstup a v období od 14. septembra 2009 do 4. marca 2010 okresný súd okrem výzvy odporcovi v 1. rade na vyjadrenie vo veci nevykonával žiadne ďalšie úkony. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemožno dĺžku konania vyše 7 rokov a 3 mesiace považovať za ústavne akceptovateľnú.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom</u></p>

	<p>konaní porušené boli a prikázal okresnému súdu aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p><u>Ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov právo na finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>V prevyšujúcej časti finančného zadosťučinenia, ktoré si obaja sťažovatelia uplatnili v sume 94 000 €, ústavný súd sťažnosti nevyhovel,</u> pričom prihliadol na predmet konania, okolnosti prípadu a postup samotných sťažovateľov, ktorí výraznou mierou prispeli k predĺženiu konania.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.